

ХАЛЪМГ ҮНН

Российск Советск Федеративн Социалистическ Республик дорвдгч хуралтин Деед Советин доладгч сессия 1957 джилин май сарин 28-д Москва балгһснд хурахи гидж РСФСР-н Деед Советин Президиум тогтаджана.

РСФСР-н Деед Советин Президиумин ахлагч М. ТАРАСОВ РСФСР-н Деед Советин Президиумин сеплэтр И. ЗИМИН. Москва, 1957 джилин майин 16.

Советск Союзин Коммунистическ партин Хальмг танггчиин комитетин болн куч-көлсчирин депутатриин танггчиин Советин газет

№ 19 (2852)

1957 дж. майин 19

Үнн 20 деншг

Советск Хальмгин культуриг улм өөдлүхин төлө

Хальмг оль-амтнә культур бийсиннә джиргәл-бәәдлә ир-лицнә, эврәннә булг-экәри тууджин гүүнәс эклгднә. Ямаран чигн келн амтсд бәәдг, нернә туурген, шамдгә, ик эрмтә-билгтә, хурц-хурдн амтс, сән медрлтә тоомсрта зурачнр, алдршгсн церг толгвачнр, збргтә дәәчнр, гүн сургъультә-эрмтә улс, билгтә биич-дууч амтс, эдн тоот, цуггарн хальмг амтс дунд бас бәәсн, ода чигн бәәцхәнә, цаарандан чигн гарцаххн лавта.

Чееджәр келгддг, оль-амтнә билгин туудж-түүкиг хальмг келн-амтс ик әрүн кеваәр хадгәлдж—бәрдж йовна. Чееджәр келгддг, оль-амтнә билгин туудж-түүкин герлтә сувси болгч, туурген нертә „Джаниггъриннә“ тууджан, хальмг келн-амтс, кесг зун джилму-

дин туршарт мартл уга, эньк р кеваәр зүркндән хадгәлдж, ним, ке чимлгтә ұгтә, хурц келтә, эн произведәнә мөньк учринь лавтаггар медүлв.

Алдр Октябрьск социалистическ революциин учрар хальмг келн-амтс, Коммунистическ партин гардврт, джиргәлиин батта хаалгәд ордж, эдл-ахуггар болн культуран өддүлггәнд ик элвг эв-аргә авб. Хальмг келн-амтс эврә чимлггтә урн үгин нарн келнә литературта, эврә поэмүдтә, писательмүдтә, хальмг келн-амтсәс кесг сургъультә-эрмтә специалистнр, агрономс, зоотехникүд, эмчнр, багшнр, преподавательмүд, генералмуд, нертә артистнр, зурачнр, нань чигн кесг оль билгтә эрмтә улс гарв.

Хальмг келн амтсд автономинь хәрү босххин тускар гаргәдсн, КПСС-н ЦК-н шиндврин хббн, Хальмг танггчиин эдл-ахуг болн культуриг өддүлггәнд ик брғи хаалгә секгдв.

Культурн кергүдиг делгрүлгәнә халхар энджл болвчн, шидрк джилмүдт ик кәдлмш кегдхн. Культурин халхин тәрмүдиг күцәнәгүстәггәвр келгәнд цуг эв-аргән бәәнә.

Хальмг келн-амтсд эрмтә, билгтә улс Артезиан поселкин, Элет балгәсна культуриин гермүдин эрм-билгин коллективсин кесн кәдлмш мадин медүлджәнә. Иим коллективс танггчид оль. Тер хойр коллективсин кедж-куцәдҗ йовх кәдлмшин күцәнәгүс—хальмг келн-амтсин эрм-билгин амн брғи у хаалгә бәәхинь лавтаггар келдж бгчәнә.

Кесг дакдж ик элдү күцәнәгүстәггәвр, сәәхн узмдҗтә болдгар нар-наад гаргәдҗ, эрм-билгән ольнд медүлсндн, хойр коллективсиг хойраггән, танггчиин күцәгчк-

митет, тедниг, Артезиан поселкин коллективин, эрм-билгин гардач Миткеевич, Элистинск культурин герин эрм-билгин гардач Лунева гидг күүкд күүг болн эн культурин герин баянист Кабаковиг, Күндтә грамотар ачлла.

Шидрәк джилмүдәс авн экләд мана танггчид зөвәр оль культурн учрежденьс тосхгдхн. 650 күн суух бәәртә культурин гер Элет балгәснд тосхгдхн. Культурин халхин кәдләчирт нерәдгддҗ 12 брқбул орх патьртә гер бәрдҗәнә. Танггчиин типографин гер яслгәнд 160 минггән арслнә мөньгн гаргәддҗ бггдв. Элетд зуна цагин кинотеатр тосхгдхн.

Июль сарин 1-шннәс авн ду-бниггин хальмг ансамбль хәрү босхгдджана. Эн джилин намрар Островскиин нертә Ленинградск театралыин институтд Хальмг танггчиин театр артистнр белдхин төлө шишлнә баг гарчана.

Цуг районсар, культурин гермүд, кинотеатрмуд гаргәгдджана. Танггчид кино делгрүлхин кергт, төгәлдж-йовдҗ амтнд кино үзүлдг нәән автомашид, 28 киноаппаратс болн 12 электростанц, правительств гаргәдҗ бгчәнә.

Танггчиин районсар деерн немгддҗ селәдәр тавн клубс болн 11 библиотекс секгддҗәнә.

Мана танггчид ода деерән 72 государственин киноустановк бәәнә, тер дотр балгәсна дөрвн кинотеатр, районсин 10, профсоюзмудин 41 киноустановк бәәцхәнә.

Культурин халхин кәдләчирин бмн ик даалгәврта, күндтә тәрмүд зөгсджана.

Элет балгәсна КПСС-н комитетин, цуг районсин партиин комитетсин эклицин партиин болн советск организацисин хооран саагдшго эрки тәрмүднә—культурн кергүдин уулдвремүдәр цуг куч-көлсчирин, нег үлү селәнә эдл-ахун кәдләчнриг, тракторн бригадсиг, хббчнриг, мал хәләдҗ бсгд улсиг сәәнәр, үлгүр болмар тетглгән болджана.

Цуг культурин халхин кәдләчнрин бмн бәәх, цуг партиин болн советск организацисин шунлтта орлцлгәггар тургәр, сәәнәр, кинмдҗтәггәвр, тер тәрмүдиг күцәхлә.—Советск Хальмгин культур улм өдддҗ цаарандан делгрхн мел лавта.

МАНА ДЕПУТАТНР

ЗУРГГТ: Хальмг танггчиин куч-көлсчирин Советин депутат КПСС-н Хальмг танггчиин комитетин сеплэтр Василий Васильевич ЧЕХЛОВ.

А. БАЛАКАЕВИН фото.

5900 модд суулгәгдв

Приозерн района комсомольцинр, баггчуд болн сургъулчнр, эврәннә районн центрән көк модар кеерүлв, культурин парк, амрдг газр, стадион, волейболлыин площадк болн нань чигн баггчудин спортивн площадкс кецхәв.

Района цуг комсомольцинр, баггчуд болн пионермүд—5900 модд суулгәсн бәәнә. Тер моддан хальмг танггчиин баггчудин фестивалыд нерәдҗхәв.

Советск Союзин куч-көлсчир, СССР-н Деед Советин доладгч сессийин кәдлмш икәр оньган бгч, ұр Н. С. Хрущевин кесн докладиг болн депутатирин келсн үгмүдиг умшдҗ медцхәв. Сессийин шиидвремүдин тускар куундрв кегәд, сув-селвгән хоорндан авлцлгги, заводмудар, тосхлтсар, учрежденьсәр, колхозмудар болн совхозмудар кегддҗ йовна. Сессийин шиидвремүдиг советск оль-амтн ик гидг ханлттаггар тосад, нег дууггяр зөвшәрдҗәнә.

Станкә тосхгд, Московск Красный пролетарий — заводдин цуглуллгәна негдгч цехин слесарь, Социалистическ Куч-көлснә Герой В. В. Ермилов, участкд кегдсн куундврт игдҗ келв.

Сессий деер батлгдсн, промышленность болн тосхлт заллгә бурдәлггиг цааранднә ясрулхин туск Закон тууджлгч чинртә болджана. Производствиг гардлггн ясрхн. Мана социалистическ промышленность цаарандан цецгрдҗ бсхд, бидн, кәдлмшчнр, эврәннә аргчидлән әрвлшго болдҗ үгән

Хальмг танггчиин баггчудин фестивалы секгдв

Өцклдүр, майин 18-д, Элет балгәсна стадионд, танггчиин баггчудин фестивалы секгдв.

Баггчудин танггчиин фестивалы ик брғидҗтәггәвр, багг насни байрин сән бдр болдҗ хуврв.

Орүн 10 часин алднд стадиона трибун деер, танггчиин партиин болн советск организацисин гардачнр, газәггәс эн фестивалыд гиич болдҗ ирцхәсн делегәцс орман эзддҗ сууцхав.

Хальмг танггчиин фестивалыд орлцхар Карачаево-Черкесск

автономн областәс баггчудин делегәц ирв.

Фестивалиг, Хальмг танггчиин комсомольск организацисин оргбюрон сеплэтр Надбитов Баснә секв.

КПСС-н Хальмг танггчиин комитетин нерн дерәс, фестивалыд орлцачнриг ұр Джимбинов Б. О. йбрәв. Карачаево-Черкесск автономн областин баггчудин нерн деерәс, эн фестивалыд орлцхар гиич болдҗ ирсн, делегәцин гардачнә йбрәлин ұг келв.

Фестивалы, фестивалыд орлцачнрин парад келггәр секгдв.

Шин займд нег дууггяр бичгдцхәв

Шин займ гаргәдҗахин туск правительствин шиидвриг „Буратинск“ совхозин куч-көлсчнр ик байрта-ханлттаггар тосцхав.

Гуртмудар, отармудар, негдгч тракторн бригадт болн негдгч фермд, шин займин тускар кесн куундрвмүдиг сән гидгәр оньган бгч соньсцхәгәд, ик ниичнәггүггәвр займд бичгдцхәв.

Коммунистическ партин болн Советск правительствин кедж-куцәдҗ йовсн тоот мана оль-амтнә сә хәәхин төлө, мана Төрскнә аггү ик чидд батлхин төлө кедж йовна гидж негдгч тракторн бригадин бригадир ұр Ступаченко Федор келәд, эн шин займд гурвн долан хонгин олвр мөньгнд бичгднәв, мини уурмүд намаг дурацхатн гидж дуудв.

Мана төрскии правительств, советск оль-амтиг улм урдкась сән бәәтхә гиггәд, мана сә хәәдҗ, эн шин займ гаргәдҗана гидж оль хамдан кәдлдҗәсн саальчнрин нерн деерәс эрки саальч Убушиев Александр келн, би хойр долан хонгин олвр мөньгндн шин займд бичгдлҗәнәв гив. Энүг дурадҗ наадк саальчнрнә бас бичгдцхәв.

Эн займд бичгдлггн хойрдгч фермд чигн бас сәәнәр кегдв. Ах хббч Носков, фермдән турүн болдҗ, хойр долан хонгиннә олвр мөньгнд бичгдв.

Майин 14-д, хойр часин дунд „Буратинск“ совхозин кәдләчнр 50565 арслнәгар займд бичгдцхәв.

А. ХУЛХАЧИНОВ.

СССР-н Деед Советин доладгч сессийин шиидвремүдиг нег дууггяр зөвшәрлгән

бгчәнәвдн, Алдр Октябрин 40 джилин ббнд күүц сән тослгә кехвдн.

Московск, „Серп и Молот“ — заводдин мартеновск цехин сталевар П. Забегәев, сессий деер әвдсн законсин тускар уурмүдләггән эврәннә уханседклән келдҗ куундрв.

— Сессийин батлсн шиидвремүдиг зөвшәрдҗ бәәнәвдн — гидж тер келв. — Оль-амтнә эдл-ахуг гардлггәна шин заллгә Деед Совет батлв. Заводс болн тосхлтс тал гардвр ббрдх. Учрежденьсәс гарад, ббдән медрлтә кесг оль улс хәрү производств тал ирцхәх. Промышленностиг шин девснәд ббдлүлхд, предприятиясәр техническ прогресс гаргәхд болн куч-көлсиг бурдәлггә ясрулхд тедн дбнәгән күргх.

Украина хотл балгәсна куч-көлсчнр, промышленность болн тосхлт заллгә бурдәлггиг цааранднә ясрулхин тускар сессийин авсн закониг, аггү ик ханлттаггар тосцхав.

— Сессий сән закон авб — гидж керм тосхлгәна „Ленинская кузница“ заводдин слесарь-

бригадир А. С. Кроков келв. — Промышленн производств цаарандан бсхд, территориальн кеваәр шин заллгә келгән, икәр дбнә-нбкд болх.

Промышленность болн тосхлт заллгә бурдәлггиг цааранднә ясрулхин хаалгә темдггхләрн, партъ болн правительств, ленинск кеваәр оль-амтилә сув-селвг кецхәв — гидж механическ цехин ахлагч М. М. Регулянт келв. — Цуг орн-нутгин куч-көлсчирин ухан-седклән болн бсгн селвгнә сессийин авсн законд хәләгддҗ орв.

Атомн болн водородн селмсиг сбрдҗ үзлггиг уурулхин тускар СССР-н Деед Советин гаргәсн тогтавриг заводдин кәдлмшчнр ик чик гидж тоолцхав.

СССР-н Деед Советин доладгч сессийин авсн тууджлгч шиидвремүдиг Грузинск ССР-н, Литовск ССР-н, Свердловск, Ленинград, Сталинград болн орн-нутгин нань чигн балгәсдин куч-көлсчнр нег дууггяр зөвшәрдҗәцхәнә.

(ТАСС)

Партийн организацин ёслт

Целинн районы, хө бсгдг "Трудовой" — совхозин эклцин партийн организац 1957 джил эклснэс авн партин зерглэнд 5 ку орулдж авб. Эдн, тракторн бригадин бригадир ур М. Мальченко, шофер ур И. Жуков, фермин завхоз ур Н. Конишев, 7 джилä школин директор ур П. Крикун болн нормировщик ур В. Егоров. Партин зерглэнд орулдж авгдсн улс цугтан кодлмштнн дмн нурт йовцхадг, партин болн орн-нутгин дмн бääх тбрмүдиг күүцäхдэн ухан седклэн тävцхäsн улс. М. Мальченко гарддж бääх тракторн бригад совхозд түрүн болдж, 6 бдрин эргцд хаврин тэрä тärлгггг фермдэн дуусв. Агитатор болдж кодлэд партин организацин

даалгэвринг эн сäänэр куцäджэнä. Партийн организацин нег сэн лектор болдж ур Крикун бийэн үзүлджэнä. Энүнä гарддж бääх школин кодлмшнх куцäвртä. Болв, партин зерглэн ёслггнд темдгтä дуту-дундс бääнä. Ода эклцин партийн организацин член болн кандидат болджах 19 куунас нег чигн коммунист малин халхин кодлмшт йовхмн уга, шишлнэ производствд кодлдж йовх коммунистрин тонь йпр багэ. Иим хаджгэр йовдлгн циклх хаалгэ бääнä, зуг эн кергт эклцин партийн организацин сеглätр ур Н. Столпников оньган тävджэхш.

Б. ДОРДЖИНОВ,
КПСС-н член

Мал хулддж авлгэ чангэгахмн

Колхозникүүдэс болн церглäчирäс мал хулддж авлгэн бас нег ик чинртä тбр болдг. Эн туст гарсн партин Ставропольск крайкомин болн партин Хальмг обкомин шиидврмүд күүцäхлä, танггчин малин толгэа збвär бсх билä.

Эн туст Хальмг танггч цеггäд ик эв-арггта. Танггчин цуг районсар эн кодлмшиг йоста кевär делгрүлхлä, 21 мингг шаху бод мал, тер тоод 2 мингг гар укр, 32500 толгэа бндгдг така-шову хулддж

процент күүцäsн — Западн район ээлдженä. Энүнä дарунь 88 болн 81,4 процент күүцäхäsн Сарпинск болн Яшалтинск райондс йовцхана. Болв, эн райондс, бндгдг такас хулддж авлггн уданар кедж йовна. Эн халхар эдн зураггэн зуг 42—54—57 процент күүцäдж.

Недждä кичкүлчкэд хулдчкх гахас йилгггэн гиггäд бас нег тбр бääнä. Эн кодлмшин зурань танггчар 99,8 процент күүцäгддг. Тим гахас йилггдж авлггэн Целинн болн Приютненск райондс ик холд улддг йовна. Эднä түрүнкн 200 толгэа йилггдж авхасн 34 толгэа, хойрдгчн — 300 толгэа йилггдж авхасн гахан 11 кичг йилггдж авч.

Хбн болхла, танггчар ода деерэн 8771 толгэа хулддж авддг. Хб, бод мал, гахан кичг, шову хулддж авх аргг манд дала, зуг олзлх кергтä. Л. ШОРВИН.

Хальмг баггчудт Ставропольск пединститутин үүдн өргär секätä

Хальмг танггчин келн улсн эдл-аху болн эрдм-герл ббдлдж делгрхд мана Коммунистическ партэ болн Советск правительствт күүч арггэн нбл уга дбн болджана.

Эн чинртä ик тбрт, школмуд икär бүрдäдж, тер школмудар кодлх хальмгин баггчуд дундас баггшнр белдлггн ик күндтä тбр.

Ставропольск государственн педагогическ институтд шин сурггулин джилäs авн орс келнä болн хальмг келнä, дакад литературн шишлнэ отеленг гархмн. Эн отеленгд хойр баг бääхмн: эднä негнэ учительск институтин хойр джилä программар сурггуль дасхмн, хойр джиллин эргцд эн багд дасджах улс сурггуллэн чилэггäд, Хальмг танггчн 7 джилä школмудар кодлх збвтä, хойрдгч багн болхла педагогическ институтин тавн джилä болзгта программар дасхмн.

Орс келнä болн хальмг келнä, литературн отеленгд дундин сурггуль чилäс данггин хальмг баггчуд авгдхмн.

Ставропольск педагогическ институтд тер отеленгс талдан физико-математическ, естественн-географическ, историко-филологическ факультетс бääнä.

Партин XX съездин директивлä ирцүлдж, специалистнр белдлггнä чинринэ ббллүлхин тблä дундин сурггуль чилäсн, хошаггад джилä производствнн, эс гндж школд кодлсн стажта баггчудт институтсар авхд ик льгот бггддженä.

Дундин сурггуль чилäчкэд, хошаггад джилдэн производствд кодлэд дамшкксн баггчуд цаарандн бийдэн ямаран специальность шуудж авхан

★
Н. ЧЕБОКСАРОВ,
Ставропольск госпединститутин директор
★

лавта меддж, тер специальность авхдан цуг аргг-чиллэн хармн уга бгнä.

Дундин школмуд чилäчкксн, институтд ирсн улс дорхнэ производствар дамждад ирсн баггчуд сурггульдан дегäд сүзгтä болн баггшин специальность авхиг сäänэр дасггин мана институтин кодлмшин дамшлтас үзднä.

Дундин школ чилäчкэд, производствд хошаггад джилд, нам туунä икär чигн кодлчкксн баггчудин кесгнэ, институтд орх медрлнэ татурсн учрдинэ тоолод, институтд орх шуувр бгхдн белдлггнä курс теднд гарггхмн.

Терүнäs талдан, хошаггад джилä стажта баггчуд, бас тер мет Советск Аармас болн Флотас сулддг гарч ирсн улс, институтд орх шууврэн бсн хбн, конкурс угаггар институтд орхмн.

Ставропольск педагогическ институтд, эднä тоод орджах баггчудт нерäдсн шууврт белдлггнä курс бас бääнä.

Июнэ сарин нег шин күртл, институтд орхар седсн улсас эрлгнн шинäs ордж ирäd бääсн цагт, эн курс немгäд, салу баг гарггдхмн.

Производствнн кодлмш кеггäд, бääдл-джиргглин дамшт меддж авсн, мана орн-нутгт ик тоомсрта советск школин баггшин профессий бийлэн шуудж авсн баггчуд, эн специальностэн шунмггä кевär дасхдн, мана институтд альбис збв үүдн бääнä.

Институтд ик медрлтä баггшнр бääнä, кесг олн дегтр-

мудтä библиотек бääнä, бдггг цагин аппаратурар теткгдсн кабинетс болн лабораторс бас бääнä. Кино-фото кабинетс, маши даслггн кабинет, спортивн залмуд болн площадк, нань чигн олн-зүсн кергтä тоот кабинетс бääнä, агробиологическ станц чигн бääнä.

Олн-зүсн ик медрлтä баггшнр белдлггн эл джилäs авн эклдженä, тавн джиллин туршарт дасдж гарсн студентнр ганцхн баггшин специальность биш, нань чигн баггшин ик бргн специальность авхмн. Урдн болхла, ганцхн туүдггн баггшнр белдг бääсн болхла, ода тер студентнр туулäрн хамднэ орс келнä болн литературин баггшин специальность бас дасдж чаддана, физик дасхдг багш болхла, черченär болн производствнн гол кбрнжн тускар сурггдж чаддана. Эн цуггар негäд, баггшрин медрлин кир-кемджггнэ икдүлнä.

Эврәннэ шишлнэ баггшин сурггулäсн талдан, студентнр зург цокдгиг, кино гарггдггг дасна, автомобильн механизм дасад, автомаши йовулдг дасихана.

Институтд олн-зүсн билг-эрдмин кружокс бääнä. Студентин научн обществ бääнä. Студентнр дунд билг-эрдм делгрүллггдн оньган бгч, икär бмäрэн йовулдгнä. Советск студентинр джирггг олн зүсн болн бахта-байрта.

Производствд кодлджäh баггчудгг бидн институтдан күлädжävдн, теднд институтин бргн үүдн делгү секätä!

Хальмг танггчин кбвүд болн куукд, Советск школин баггшин күндтä профессий даслж авцхатн!

Мартгдшго 1917 джил

Броневик деер

Комендантск аэродром деер бääсн мана частгд церглхär Иван Куксонен гндг салдс февральск революц болхин бмхн ирв, бийнэ тер фин кун. Мини тодлврар болхла, туунä тер нернэ бийиннэ йосн нернэ биш. Выборгск халхин кодлмшчнр сäänэр таньцхадг кбгшн большевик гндг би Куксонениг мел дарунь медвв.

Иван Куксоненлä хамдан бидн февральск революцд орцлладн. Ноолданд хамдан орцлггн ман хойриг дбткрүлдж ббрдхв, бидн ббрхн ингүд болвдн. Ундннэ келхд, тингхд би партэ орад уга билäв, болв цуг седклärн мел большевик билäв.

Партин болн кодлмшч класин вождэ Ленинä тускар, күүч-кблсч олн äмтиг капиталистрин болн помещикүдин даджрлггнас сулдхх кергт, даджрлггн уга шин обществ тосхх кергт цуг äмн-джирггллэн Ленин бгч йовснн гндж Иван Куксонен нанд бахмджа-таггар цäйлггдж келдж бгв. Михайловск манеж орий гндж намаг апрелин 3 брлä Иван Куксонен сурв. Би йовхдан белмб гндж збвärвв. Яггäд, юн учрар йовдж йовхан нанд зууран Иван цäйлггдж келдж бгв. Эндр Владимир Ильич Ленин ирхмн. Бидн

Куксоненлä хамдан броневик олдж авх збвтävдн, тууггärн вокзал орх збвтävдн.

Михайловск манежд ирчкэд, Иван Куксонен мини эс таньдг нег куунлä куундчкэд, сурггульчнр дасгд броневик маши авб. Тер машинд нег баахн ясвр кергтä бääдг. Тер машинд карбюраторинэ сольх, тормозинэ сольх дакад нань чигн үүрмг ясвр кех кергтä билä. Цуг эн хамг ясвринг бидн Малой Дворянскин мастерскойд негл цбн часин зуур кедж авбвдн. Болв энүнд мана керг куцäгдл уга улдн гив. Мастерскойин үүдн маниг гарггл уга, ташр мастерскойин толггачин гар тавсн пропуск сурв. Манд ямаран чигн пропуск уга билä. Мастерскойин дежурн манд нбкд болв, бääдлнэ большевикүдиг татдг кун кевтä. Тер бийнэ броневикн дбрä деернэ гарад зогсв, тегäд маниг мастерской гарггв. Дакад дежурн гурвн үүртäггэн машинд суув. Финляндск вокзал орхар маниг гархд збвär ора болдж йовла...

Маниг ирн гихнэ, кодлмшчнрä, кодлмшч куукд улсар, салдсмудар, матросмудар цуг площадь дүүрсн бääдг, тер бийнэ олн äмтс деернэ немгäд мел ирäd бääв. Эв-

рәннэ духовой оркестртäггэн военн морякүд вокзалур ирв.

Олн äмтсиг кесг олн плакатмүдиг болн тугмүдиг факелмүдин болн прожектормүдин гал герлктв. Теднä зärmствн "Манахн тал Ленин аашна", "Ленинд менд!" — гисн үгмуд умшгднä.

Владимир Ильичиг вокзал деерäs броневик деер суулггäд авад йовад чигн одхч гндж Иван Куксонен нанд келв. Иим ик күндтä, чинртä кодлмш намаг иткэд нанд даалггддждхднэ би ямр икär байссиг медхд күнд биш.

Күлэггäд бääхнэ бдр чилхш. Күлэггäд бääсн часмуд, минутул цуцрлггтä. Тингä бääтл поезд ирв. Аргг уга машиггэн хайдж гарч болг уга болад, би Лениниг үздж бääхшв, зуг кесг минггнэ олн äмтс, байрлдж-бахтдг Ильичиг йбрäдж мендлджäsн сонггдв.

Удсн уга мел дарунь Владимир Ильич вокзалас гарад, "Ура!" — гндж күчтэггär хääгрлсн дуунд броневик деер гарч ирв. Куксоненä завврар би машиггэн белдэд йовулх болггчкүв, болв Ленин үг келв, тингхләнэ би машинәннэ моториг зогсачкүв.

Лениниг үгän келэд дуусхланэ, "Ленинд менд!", "Революц менд болтха!" — гисн дуд ца-цааггасн зоксл уга гарад бääв.

Куксоненä завврар би ма-

шиггэн дакад йовулув, йовулхларн äвр арггул йовулув. Болв, тер бийнэ Лениниг броневикн баашнэ деер зогсэд, олн äмтнлä мендлдж йовхнэ үзчкэд машиггэн зогсачкүв; машин äрä арггул йовдж йовсн бийнэ, му йовдл болад одвзго гиггäд äävүв. Гуудж ирчхäsн матросмудар дбнэ авад Ленин баашнэс бууггäд, нанла зергллад суув, тегäд бидн йовбувдн. Броневикн үүдн данэ секätä йовб. Зертä-зевтä матросмудта "Паккард" гндг машин маниг гарггдж күргв.

Кшесинск дворец күртл хаалггнн уг-туршарт кесг олн мингггн кодлмшчнр Ильичин йовдж йовсн цуг уульнц, йовдг зä угаггар, олн äмтсär дүүрнэ бääдг. Тер учрар, данэ йир арггул йовх збвтä болв. Ленинд нерäдсн "Ура!" гисн дуд цуг булнэ болггнас улм-улм байртаггар гарч ирв. Владимир Ильич болхла мусгмусг гиггäд байрлдж инэггäд, мендлэд, олн дунд хурц халун лозунган хääкрдл тальвад йовб. Цуг хаалггдан Ильич махла уга йовб.

"Владимир Ильич хäläлти, иим олн äмтс таниг күндлж-жäчхәнä", — гндж би Ильичд келвв. Ленин нанд хärer бгв, болв тер келсн үгмүдн нанд сонггдсн уга. "Эндр нанд Петроградск коммунистнр партийн билет бгв", — гисн негл үгнэ нанд тодлгдв. Площадьс гарад, Финляндск переуллок эргдж

гарад, Нижегородск уульнц дамждад, дакад Боткинск уульнцар Сампсониевск болн Финляндск проспектär йовад, ода Свобода гндг нертä тагт деер гарч ирвдн. Туунäсн гарч йовад Петроградск набережнär, Большой Дворянск гндг уульнцар Кшесинск дворецүр орввдн. Цуг хаалггдан хойр час äрвджго улуд йовбувдн. Машиггэн хаалггдан кесг дакдг зогсах збвтä болув. Кбндрäd йовдж йовх трибун деерäs келджäh кевтэггär Ильич броневик деерäs үг келдг билä. Дбрä деер зогсджаггäд секätä үүднäs бärджägгäд, Ленин үг келдг билä. Угän келэд дуусчкэд, дакад мини ббр ирäd суудг билä... Би үүд хаахар седүв, болв Ленин бичä хэ, секätä йовг гиггäд үүд халггулсн уга.

Кшесинск двренин үүдн ирäd зогсвдн Владимир Ильич нанд ханад, гарим авад мендлэд броневикäs бун гндж-йовтлнэ, "Паккард" — гндг машин деер сууггäд маниг күргдж йовсн матросмуд гуудж ирäd, Ильичиг буладж авад гард деерэн бäräd йовдж олв.

Эргäd хälän гихнэ, цуг площадьмүд эргүлнэдэн бääсн садмудаггэн олн äмтсär дүүрнэ бääсиг үзүв. Нанд энүнäs гарч йовх дурм күрсн уга, аргг уга, машиггэн хärer Михайловск манежд күргдг бгх збвтä билäв.

В. К. ФЕДОРОВ,
Аэродромин командин салдс,

ЗУНА СПОРТИВН ДӨРЛДЭ ДЕЛГРҮЛХМН

Олн-амтна бaaх бaaдл болн культури язинь улм обдлулдж ясрулхин тoлaд Коммунистическ парть болн Советск правительство цугрлтан угагвар сааггын хaaцхана. Тер учрар мана орн-нутгт физкультур болн спорт дегд кучтaггаар делгрдж йовна. Кесг сай советск амтн эвранны амрлгйна цаган физкультурт болн спорт дгцхана. Тер юнчад гихлa, физкультур болн спорт олн-амтна эрул-мендин кергт дегд ик чинртaггын медцхасн учр.

Эн джилин спортивн зунин цаг ирхиг олн амтн дегд ик-яр зүткдж тосцхав.

Май сард Элстд болх таньгчин фестивалд белдлгн таньгчин райодар му бишар кегдв.

Краевой, таньгчин болн райодин физкультурин болн спортив комитетс коллективс дбн-ноkd болдад, обществон инструкторс, тренерс болн олн зүсн спортив заргчир белдлгнa кoдлмш кеджaцхана. Эн джилин спортивн зунин цаг шинкaн эклджанa — эклжарн дегд соньн-саах болн бааdлтa.

Спортивн календарьт кели амтна бийсин халх спорт мбрна болн ноолдана спорт орулдж бичгдсн баанa. Гимнастика, бoмлгн, баскетбол, настольн теннис, бокснaнчигн олн зүсн, багчудт ик тааста тоот спортс цаарандн делгрүлдхми.

Багчудин цань уга дуртaн — гийн атлетик, футбол болн волейбол болджана. Таньгчин хотл балгсна футболн поляд, гуулгнa хаалгд, волейболн болн баскетболн площадкe таньгчин физкультурн коллективсин хурадж цуглулсн командсин кесг миньгн спортсменс чидлан cөpчax мбн.

Мадн района багчуд эн зунин спортивн дoрлдaнд cан кевар белдвр кeцxав.

Комсомольчирин болн комсомолд эс баадг багчудин чидлар гуулгнa сан хаалгта, волейболн болн баскетболн площадка нань чигн олн зүсн дoрлдa кeлгнa ормста гурви стадион белдгдв. Стадионс эргулaд модд суулггдв, кеерулсн хашас кегдв. Эн кoдлмшт нур болдж шунмгaгвар орлцдж зүтксн 112-ч совхозин комсомольчир болн комсомолд эс баадг багчуд. Эднa седварт „Южный“ совхозин болн района центрин физкультурникүд икар дoн-ноkd болцхав. Эн физкультурин коллективс cан гидгар бсдж батрцхав. Таньгчин дoрлдaнд орлцхар седaд 10 футболн команд бурдaдж белдгдсн баанa.

„Ленинское знамя“ гидг газетин нeртa кубокин тoлa ноолдджацхах футболн ком-

андсин дoрлдaг ик олн улс халацхав. Турун харгчарн азад халацхлa, района спортсменсин коллективсиг дасмга гавшун болдж бсдж йовхин медулнa. 112-ч совхозин школин коллектив совхозинн футболистчириг 2:1 тоотагвар шуув. Маленковин нeртa колхозин команд сельхозтехникумин футболистчирлa хамнаадв. Газетин нeртa кубок шуудж авхин тoлa наадн ода чигн бола баанa.

Майин шинар штангистчир, гимнастс, акробатчир, футболистчир, волейболистчир, легкоатлетчир болн баскетболистчир олн гaaхульчирт эвранны эрдман үзүлцхав. 1956 джил Ростовск областин сельск физкультурникүдин дунд чемпион баасн куукд улсин волейболн команд нег улу саанар эрдман үзүлв.

Районд ГТО-н негдгч боли хойрдгч девснгийн значокин тoлa делгу дoрлдaн кегддж йовна. ДОСААФ болн физкультурин комитет бу халгнa дoрлдa бурдaв. Эн дoрлдaнд Маленковин нeртa колхозин спортсменка Симоненко Алек. сандра бички сумта буугвар 100 очко хадж авхас 96 очко хадж тусад, хойрдгч спортивн разрядин норм кучаггад, бу халгвар райондан рекорд огов.

Совхозмудин болн колхозмудин гардaчир делгу спорт бсгдж-бргдjaхин тoлa ик гидгар физкультурн организацид дoн-ноkd болад, спортивн сооруженa тосхлtd материалс, нань чигн кергтa тоотинь элвгар бгад, майин неги курт Приютинд, Целинд болн Яш кульд стадионс тосхалгв.

Болв зарм райоде эн торт икар оньган эс огдг учрар, улгурлхд, Сарпинск, Юстинск, Черноземельск нань чигн райоде олн амт делгу орлцулдг спортивн кoдлмш кегдлгн хашнгар йовдж йовна. Эн райодин комсомолин райкомсин сеглачирмүд болн физкультурин комитетсин ахлачир, физкультурн-спортивн кoдлмшт оньган бгцхаш. Комсомолин таньгчин комитетин кoдлачир чигн эн тoриг икар учртан авч баацхаш. Ода болджах ик чинртa, таньгчин фестивалд сан белдвр кедж, стадионс болн площадкас тосхкиг кергтан авчацхаш.

Коммунистическ парть болн Советск правительство, эцк метар мана са хaaлгнaн хaрү бгхин тoлaд, мана таньгчин физкультурникүд таньгчин фестивалд негдгч орм авч, краевой болн цуг делкан фестивалд орлцх орм авхин тoлa кучтa ноолда кex — мана эркин тор.

Н. ПШЕНИЧНЫЙ,

Комсомолин Халымг обкомин физкультурин болн спортивн отделение заведующ.

Зурагьян 217 процент кучацв

Элст балгсна тосна завод (директорн К. Долгин) махна болн усна министрствин халхар Халымг таньгчид баах наадк заводмудас йилгян даалгвртa болдг. Тер юнчад гихлa, балгсна тосна завод Элстин куч-кoлсчир, бичкүдин учрежденьс усн-тосар, брмар болн талдан чигн уснa хот-хоолар тетгх збвтa. Тeгaд эн цзводин кoдлмш нег улу эркин аинр зууджана. Эн даалгврт-

ан меддж, Алдр Октябри 40-ч дoн уктджах дoрлдaнд орад, апрель сарин зурагьян 217 процент кучацв. Заводин кoдлмшчир заагт мастер Екатерина Козорез, минь одахн заводт ирсн комсомолец Геннадий Манджиев, ах кoдлмшч Моисеенко узмджтa кoдлмш кедж, наадкстан улгур зуулджацхана.

НАРМА АСТАХОВ.

Шууврт белдлгь саанар кеджана

Сургьулин джил чилхн бoрдад, улдсн бoрмудн тоолгдад ирв. Сургьулчирин шуувр авхд белдлгь кex, сургьулин джилин ашинь диглх цаг эклв.

Элст балгсна хойрдгч номерта долан джилa школ сургьулин джилан саанар чилахар бас белдлгь кеджана. Эн школд, бгдг цагт 450 гар сургьулчир сурна. Халымг кели-амтн тoрскн газрун нуудж ирджах учрар, теднa тонь бдр ирвас немна.

Энджл, эн школд 7-ч хойр классд шуувр болхми. Шуувран бгх сургьулчиринг белдхин кергт, ода дееран, шинас нуудж ирджах халымг куукд-кoвудлa салу немурин занять кеджана. Наадк шуувран бгх сургьулчирлань болхла, дасад давд одсн материалмудан давтсн дееран, класс болгьнарьн цaалгврт бгднa.

Класс болгнaнa эк-эчкиринь хург болв. Сургьулчир шуувран саанар бгхд, эк-эчкиринь селвг-нилч, ямаран дoнбгaн кургхин туск тoрмүд тер хурт соньсгдв.

7-ч „Б“ классин сургьулчир Ункуров Лев, Чуб Л., Чернухина В. болн Бютцинова С. шуувртан саанар белдсн дееран, дангин саанар сургьулан сурцхана.

Шууврт белдлгян узмджта саанар кедж, сургьулин джилан диилвртaггар тoрсaхин тoлa, мана школин багшчирин коллектив зүткджанa гидж эн школин завуч Бабенко келв **СЕМЕНА Т.**

ЗУРГТ: Элст балгсна 7-ч „Б“ классин сургьулчир уруклан суух цагн.

Р. АСТАХОВАН фото.

Шунмгъа комсомольчир

„Заливной“ — совхозин комсомольск комитет кесг комсомольчиринг сакманчикүд болдж кoдлгха гидж ах бoбч ур Марфа Ивановна Похаленко отарт йовулв. Комсомольчир ур Прянникова Надежда, Желудичина Клавдия болн нань чигн комсомольчир сакманчикүд болдж кoдлджацхана.

Ур Похаленко хoддaн йирчинатaггар увлас гаргсн баадж. Тeгaд гарсн хургдн бoоджнъгу боли чаньг-чиирг саанар бсджана. Хoд-хургдaсн нег чигн гару уга, гемшалтг уга, таргн-цагхлн баацхана.

Эн ур Похаленко Марфа кoдлджах комсомольчир шунмгъа кевар кoдлдж, эв-аргнн олдж, чик сан седклан тaвсн учрар, хургд оньдинд цагхлн баацхана. Ода ур Похаленко хoддн хургчлксн, зун хoднaс 140 амд хургд авб.

Ах бoбч ур Похаленко Марфа комсомольчиртагнан хамдан, хoднa киргьяннa кoдлмшт ик оньган бгч белдджана. Хoдн болгснас ик, сан, цевр торгн ноос киргьд авхн лавта. **ДЖИНЪГЛДИН А.**

Цагтнь саанар хoоггaн киргьямн

Шидрaс хo киргьялгн эклджана. Мана Халымг таньгчирин колхозмудин, совхозмудин мoнбгнa орун нургьлдж хoднa нооснас ордгн медгдн. Хo киргьялгн бас нег берк чинртa тoр болдг.

Болв Элст балгсн эргнд баах колхозмудар болн совхозмудар хo киргьялгнд белдлгн йир сулар йовдж йовна. Хoд киргьялгн бргн дoр ирв, энунд кергтa белдврн болхла, ода бийн тoрсгдaд уга. Элтин МТС-н гардврт баадг колхозмудин болн „Бурагинск“ совхозин хoд электрическ машиггар киргьямн. Колхозмудар хo киргьях 26 агрегат

кергтa. Белн болсн болхла арви долахн агрегат. Дoрвин колхозин зуг негднн киргьялгнa агрегат зoгсагддж. Хo киргьялгнд ода бийн 24 киргьячир дутджана.

„Бурагинск“ совхозд хo киргьях хаша-сара белн болдг болв чигн, киргьялгнa агрегат бас зoгсагдад уга, киргьячир йилгьдж бас авгдад уга. Иим баадл цаарандн тeсдж болшго. Улдсн ахр цаг олзддж, киргьялгнд кергтa тоотиг тургар уга кедж, хo киргьялгн бургднъгу кевар, чинртa саанар кex кергтa.

Б. БОЛДЫРЕВ, КПСС-н обкомин селанa эдл-ахун отделение инструктор.

Тoл күтцдaн эс авгдджахин учрн

„Трудовой“ гидг совхозд хoднa хургьялгн тoрсхдaн бoрддж йовна. Хургьялх 7780 хoднaс 6050 хoдн хургьялдж, авсн тoлн 7276 хургн, эс гидж 100 хoднaс 120 хург авч.

Фермсарн азад халацхлa, гурвин фермд иим болна: бмн нуурт йовх 3-ч ферм 100 хoднaс 123 хург авч, хойрдгч орм барджах 2-ч ферм 100 хoднaс 121 хург авч, гурвдгч орм барджах 1-ч ферм 100 хoднaс 118 хург авч.

Турун нуурт йовх хoдчир Манджин Л., Чернухин Алексей болн Семененко Николай 100 хoднaс 131—134 хург авчадж. Эн бмн йовгч хoдчир, эднa сакманчикүд хургдан саанар халаджана. Сак-

мана бoркс оньдинд таср-хан уга халавртa. Экинн уснд эс цадсн бички хургьдт хoднa эс гидж украин ус овджулад асрна. Хургта хoддaн сан идгт кургад хaрулнa, цаг-цаглань услна.

Эднлa йилгьял уга адлотарта хoдчир Кенжаев Таджи болн Исикиев хойр 100 хoднaс 104 хург авчадж.

Эднa ард хоцрллгн юонд?—гихлa, хoддaн мууггар халадж асрлгна болн осеменин тату-тартгар кесн учр. Тeгaд чигн 1700 шаху хoднa ода чигн хусрн баасн болдж гарчана. Ода эн сүл бoрмүдт отар болгнaн бдрин 3—4 хoднaс улу хургьялхш.

Хургьялгн дуусгддж йовна, хусрн хoд олн гарх баадлтa, отар болгнaн багь гихдaн 150—200 толгъа хoдн хусрн болх баадлтa. Хургьялх збвтa хoддaс күтцдн тoл эс авлгн—государствд олз уга йовдл.

Совхозин гардaчир болн хoдчир иим эндүг хoдтк кoдлмштaн давтхми биш.

ДОРДЖИН Б.

Новосибирскe ирсн бичг

Бидн бас ик гидг байрта баанавдн

Энд, Сибирт баасн бидн, цуг халымгудта хамдан, Халымг таньгч тогтснд ик гидгар эвранны Советск Союзин Коммунистическ парть болн Советск правительство ханлт бргдж баацханавдн.

Халымг таньгчин тосхлгнa берк ик кoдлмш гарчахиг йир саанар медджанавдн. Кен чигн халымг, эвранны тoрсн-бoссн газртан курч, бмнк-бмнкaсн шундж кoдлх сана цуггар зуулцхана.

Мана баасн Венгеровск районд 100 гар бoр-бул баацхана. Цуггар Халымг таньгчурин ирдж, байрта байн джиргьял гаргьяхвдн гидж куюндцханавдн.

Мана халымг улс эн баасн газртан чигн саанар кoдлмшaн кедж, кундтa доскл гарад, радио, газетсд кeлдaд йовцхана. Улгурн, „Память Сталина“ гидг колхозд арв гар бoр-буд халымгуд баанa. Тeдн дoтр районд биш областд темдгтa,

17-18 наста, комсомолк — сaальчир болдж Санджиева болн Педерова хойр кoдлджацхана, саалин курч болдж Турвуев Багья кoдлджанa. Наадк колхозникүд эн халымгудас улгур автн гидж газетс бичдж, радиогвар келнa. Иим халымгуд мана районд дала.

Шидрхн болсн хургтан колхозникүд, — колхоздан баасн халымг амтсан, колхозин машидар, колхозин гаругвар тoмр хаалгнн станцд кургхми гидж шиидвр гаргъв. Тoмр хаалгнн станц манае зун километр баанa.

„Одсн, гарсн-тoрсн газртан улм саанар кoдлтн, эвранны таньгчдан бмн нуурт йовцхатн, тертн таид бас манд чигн нokd болх“ — гидж „Память Сталина“ — нeртa колхозин члeдүд даалгврт бгцхав.

ДЖИМБИЕВ АНДРЕЙ. Новосибирск областин Венгеровск района Меньшиковский МТС.

Государств өгчäh ссудиг цугтнь хурдар олзлх кергтä

Эврәннь төрсн газрур хэрү ирджäh хальмгудт гер бәрдж авхд болн үкр хулдд авхд ссуд өгтхä гидж, 30 сай арслнь хальмг тангьгчд Правительствин шииврär өггддженä.

Хальмг тангьгчин куч-көлсчирин депутатрин Советин куцäгч комитет апрель сарин 20-д гаргьси шииврärн, эн мөнэггиг райод болгьнур ховадж гаргьв. Тангьгчин куцäгч комитет эн шииврärн эн ссудин тускар совхозмудар, колхозмудар, МТС, МЖС болн нань чиги підприємсär нег өдрин дунд заньглтхä гидж раойдин куцäгч комитетст даалгьла.

Болв, ода куртл зәрм райондин куцäгч комитетс (Черноземельск, Приозерн) колхозмудин, совхозмудин гардачирт зä ньглäd уга, нам эврәннь шииврмудән чиги комбанкд орулдж өгäd уга.

Приютненск, Целинн райондин болн Элст балгьсна колхозмудин, совхозмудин гардачир, хэрү газрун ирцхäsн хальмгудт гер бärх болн мал

хулддж авх ссуд авч өгхин тускар амрсн кöдлмш кеджäцхэхш. Хәрдж ирджäh хальмгуд бääх гер уга бääтл, гер бärхд гаргьдсн мөнэггиг эс олзллгьн — сән йовдл биш. Иигäd унджара бääтл тосхлтин материалмуд белддж зöбдж авх цаг дньгрдж одхмн болджана.

Гер бärх хальмгудт ссуд авч өлггär зугл ганцхи Буратинск совхоз (директорнь үр Мухаринов А.) сән үлгүр үзүлджәнä. Тангьгчд түрүн болдж эн совхоз äмтнд цäйлгьвр кегьäд гер бärх, мал хулддж авх улсин материалмуд белдäd банкас ссуд авчана. Буратинск совхоз ссуд авад, үкрмүд хулддж авад, ирсн хальмгудт түгäдж өгв.

Ахр цагин эргид хальмгудт өгчäh ссудин тускар цäйлгьвр кедж, гермүд бärх, малмуд хулддж авх улст дөн-нөкд болдж, государствас гаргьдж өгсн мөнэггиг цагтнь олзлх кергтä.

В. НЕМБРИКОВ.

Селәнä эдл-ахун банкин Хальмг тангьгчин конторин кредитн ах инспектор.

Авсн даалгьвран күцäхär шунджацхана

Элст балгьсна захд бääх селänd, Ленинä уульнар, дундин сургьулин школ бärгддженä. Омннь бääсн школиг немшин оккупантнр ордж ирхдән шатагьад хамхлчксн ормд, ода эн школ бärгддженä.

Эн школиг хойрдгч номертā стройуправленä десятник Болдыров О. гарддж бärүлджәнä. Болдыревин гардврт бääх тосхачнрт, плотникүдин бригад йлгьгән сäänär кöдлджәнä. Үлгүрлхд, бригадир Корнилов өдрä норман 180 процент кургдж күцәнä. Майин нег шинин байрла, хойрдгч номертā стройуправлень эн бригадириг Күндтä грамотар

болн нань чиги унтä белгär ачлв.

Эдниг дахдж ком омолоцнр болн багьчуд Шакунов Валерий, Баянов Сергей, Чохунов Басан болн Мукебенев Санджи узмджтä сäänär кöдлмшän кедж, өдрä норман 170 процент кургдж күцәнä. Омн нуурт йовх äмтнäs үдлд уга, баахн куукл-малярщикүд Бембеева Д., Чанкурова Р. хойр бас сäänär кöдлнä.

Эн школин объектд кöдлджäh тосхачнр энджл болх Алдр Октябрин 40 джилин өбниг уктдж кöдлмшän куцәнэгьүгьär кедж, август сарин 15-д школан бärдж чилäхär зүткдж кöдлджäцхәнä.

Р. АСТАХОВА.

К. Богомолов Мендвт, иньгүд

Энъкр ик көрмүд Энүгдән хäлдж уугдв. Уу сäхн тегм Унтад серсн болв.

Бички кууқдшинь байртагьар

Бахтад хавран тосна, Нарна тольд ганьхад Наласн тегм инәнä.

Машид олн зүсн:

„Москвич“, „Победа“, „Газик“, —

Нег-негнәннь ардас

Ниргдж нааран гуулдв.

Эн машид дотр

Эврä күндтä төрскндән, Алтайас, Сибирäс хәрäд Аашна, теггин эзд.

Хäärtä газр-усндан

Хальмгуд хәрдж ирв.

Чилшго ик байрнь

Чирä-зүсärнь үздв.

Совхозин олн улс

Садн элгн метär —,

Тоомсрта иньг хальмган

Тосв, кундтä кевär.

Орсаас орчулсьн

БАЙДЫЕВ САНДЖАРА.

АХР ЗÄНЪГС

Черноземельск района Комсомольск МЖС трактори дөрвн бригад колхозин өвснä хадлгьнд гарв. Трактори бригадин бригадирмүд Бюрюков, Деревялко, Самойленко, Руденко болн теднä уурмүд эн джил сән чинртä өвснä кергтä көрнь белдхär Алдр Октябрин 40 джилин өбнд гидж даалгьвр авчацхана. МЖС ода деерән цагьан өвсн ургьдг участкт хадхмн. Цагьан өвсиг болвсрад уга цагтнь хадхла сäänär хөбл иднä. Болвсрна хөвн хадсн цагьан өвсн хорлтан хөбнд бääтхä, нам бод малд чиги хальдана.

Черноземельск МЖС механизатормүд ахр цагин болзгт цагьан өвснä участкуд хадж, цагьан өвснä эки наадк өвснä участкуд тархалд-шгогьар кехми гидж цуг эв-аргьинь олздлжана.

Полевой МЖС механизатормүд ахр болзгт Хар газрт өвлзгдх цуг хөбнд өвснä көрнь белдхär цагьан өвснä хадлгьгиг эклджәнä.

(Черноземельск района „Вперед к коммунизму“ гидж газетäс).

Лейпцигд В. И. Ленинä музей секгдв

Майин 7-л Лейпцигин болн Германск Демократическ Республикаин цуг общественность балгьснд В. И. Ленинä Музей сексн — ик байрта төр темдгл-цхäv. Нарт делкән пролетариатирин туургсн вождь болн багш, Германьд одсна туск тоотиг ГДР-н куч-көлсчир цугтнь сагар секдж хадгьлджана. Революцион өмн цагт эмиграцин джилмүдт Владимир Ильич, Германä кесг балгьсдт — Лейпцигт, Берлинд, Мюнхенд, Штутгартд, Нюрнбергт, нань чигн балгьсдт одх зөвтä болсмн. Роза Люксембургин нертä уульнид, урднь „Лейпцигер фольксцейтунг“ гидг социал — демократическ газет бääсн герт В. И. Ленинä музей секгдв. Эн герт 1912 джилин эклцär, Пражск конференцд сунгьгьдсн, партин Центральн Комитетин чледүл-лä болн государственни Гурвдгч думин большевистск фракцин депутатнрла Ильич харгьдж күүндвр кесн бääсмн.

1914 джилин эклцär Лейпцигт бääх цагтан В. И. Ленин бääсн өрälä мел äлл өрä Музейд бурлädгсн бäänä. Музейин нег гол ормд Ильичин ик гидг бюст тавгддж. Эниь болхла, Эйслебен гидг балгьснд, В.И.Ленинд тавсн памятник дуралгьддк кегддж. Эн памятникин тууджнь ним. Дäänä джилмүдт фашистск булагьачнр, цаг зуур оккупироват кехдән Советск Союзин райодас В. И. Ленинä памятникиг, Германьдән кургчкяд хамхлхар авад йовдж одцхасн бääсмн. Памятникиг хальдк хамхлхар авч ирхлä, Мансфельдск комбинатин кöдлмшчнр, тер памятникиг хамхлшчнр, харедж хадгьлчхасмн. Советск Äärm дилвр бärснä хөбн, Мансфельдск комбинатин кöдлмшчнрин сурввар, В. И. Ленинä памятник, Эйслебен гидг балгьсна тал дунд тавгдсмн.

Вакад Музейин экспонатс хäläлгьн болв. Тедн дунд орс болн немш келär барлдсн болн гарар бичгдсн Ленинä кесг произведеньсин фотокопий, 1900 джилд Лейпцигт В. И. Ленинä эврä бийиннь гардвар гарсн „Искра“ газетин негдгч номер бääцхәнä.

Наадк экспонатс дунд 1931 джил Московск „Красный треугольник“ гидг фабрикин кöдлмшчнр, Лейпциг балгьсна куч-көлсчнрт белглсн улан тул бäänä.

Фашистск нойлгьнä джилмүдт тер тугиг, немецк патриотк Габлер бултулдж хадгьлсмн. Нарт делкән пролетариатин туургсн вождь болн багш В. И. Ленинд, немецк куч-көлсчнр ямаран дуртаг, эн Лейпцигин музей секлгьн үзүлдж медүлджәнä. Ленинä заасн заавар, немшин куч-көлсчнр, шин хурвtä джиргьлиг дилвртäгьär тосхджацхана.

Атомн селмин сөрлгьгиг уурулхмн

АНГЛЬ

Рождество гидг арл деер английск правительство атомн хагьллгь кесиг, Англьд ик гидгär бурушäцхадж, олн äмтс хаджгьр гидж келджäцхәнä. Төвкнүн бääлтгиг харслгьнä английск Комитет герчллгь

кедж барт иигдж барлдж: английск ядерн селм хагьрлгь кесиг соньсчкад, нарт делкән äмтс цугтан нег мөслдж бурушäцхаджана. „Олн-äмтн сөрлгь кехми биш гидж бурушäгьä бääтл, английск правительство сөрлгь кедж болхми гидж шиивд. Ядерн селм сөрлгьгиг уурулхиг күцдин төлä бидн шинäs ик кучллгь кех зөвтävдн“ — гидж тер герчллгьнд келгддженä.

ИНДОНЕЗЬ

Англь ядерн селм сөрдж узсна туск соньсхвар бичхлärн, „Индонезиан сервер“ гидг газет нур статьядан иигдк келджәнä: эн кесн йовдларн Англь, кесг государствс болн келн-äмтс бурушаджах бурушалгьгиг төртän эс авчхан илднь үзүлдж медүлв. Англин кеджäh үлвдвр, ядерн селмär агслгь улм икär келгьнä төрриг улм гуудулдж бäänä.

Хамг тоотиг күүлгч селмсиг цугтнь уурулхин туст түрүн девсн кедж, ядерн бомбс сөрлгьгиг цаг зуур болв чигн уурулхмн гидж газет негдженä.

Редактор Д. М. МУКЕБЕНОВ.

Элст балгьсна Сталинä нертä колхозин хөбнä бригадт Г. Нимеев ах хөбч, гергнь арбич болдж кöдлджәнä. Хөбдән толгьä бурн, таргьн цатхлнгар үвлзäдж гаргьснднь колхозин правлень үр Нимеевиг патефогар мөрälв. Ур Нимеевин хөбчирин бригад энджил хөн болгьнас 5 килограмм 600 грамм ноос киргьдк авхар даалгьвр авб. ЗУРГТ: Б. Нимеев (зүн бийäsн) эврәннь гер-бултäгьän. **Н. ЛЫСИКОВИН** фото.

Редакцид ирсн бичгүдäс

Бички нүүндин гос-ботинк альдас хулддж авхмб?

Сарлинск, Целинн болн Приозерн райодар бääдг, эд хулдд лавксар бички кууқдт көлд үмсх госн альд чигн уга. Нам Элст балгьсна бийднь бас уга. Йир аргьта болдж альдаснь болв чигн хулддж авхар йовбув, болв зуг лавксин гуулäчир: „уга“, „лавкет орхш“ — гисär бääцхәнä.

Тегäd бички кууқдт көлд үмсх гос хамагьас хулддж авхмб? — гидж Тангьгчин потребсоюзин ахлач үр Сидоренко Василий Никитовичäs сурджанавдн.

Мана Советск правительство болн Советск Союзин Коммунистическ парть, дорас өсдк йов

вх бичкүдт, йир сäхн кевär эцкин килмджен өгнä. Дорас өсдк йовх бичкүдт кергтä тоотинь мана орн-нутг гаргьна. Зуг тангьгчин потребсоюз, тер дотр туунä ахлач муугьар көдлсн учр деерäs, Хальмг тангьгчин лавксар бички кууқдт көлд үмсдг хувцн уга болджана.

Эн муугьар көдлдг тангьгчин потребсоюзин ахлачиг сäänär көдлтхä гидж зах кергтä. Райодар болн совхозмудар бääдг гуулгәнä лавкет оньдинд олн äмтнд кергтä хамгнь бääдгär кех эркн төр гидж санджанав.

Б. БАДМАЕВ.
Приозерн район.

Гүүлгär ясрулхмн

Буратинск совхозин рабкооп гуулгär сäänär бурдäдж, көдлмшч улсиг күцдн хот-хоолар, эд-таварар тетгхин төлä киндж көдлмшän кеджähш.

Совхозин рабкоопин лавкд ода болхла давсн, савнь шамин тосн нань чигн äмтнд өдр болгьн кергтä тоот уга. Зуна цагт үмсдг хувцн бас ода куртл лавкд орджähш. Хот-хоолас болхла зуг давста загьсн, за-

рм хойрас талдан юмн уга. Совхозд бääх хотин столовой бас муугьар көдлджәнä. Энүнд кедг хотнь äмтн-шимтн уга, көдлмшчнрин неквириг күн төртän авхш.

Рабкоопин цаг зуурин ахлач үр Макарова сулар көдлмшän кеджәнä. Совхозин дирекц болн партийн организац гуулгär ясрулхд оньган бас өгцхähш.

А. Х.